

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO DLA TERENÓW POŁOŻONYCH
W SOŁECTWACH JANKOWICE I RUDY**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

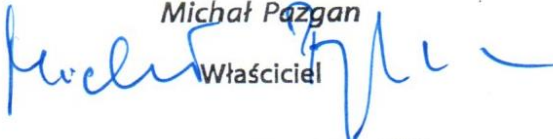
Opracowanie:

Wektor Doradztwo ekonomiczne i środowiskowe Pazgan Michał

43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2

tel. +48 607 677 655

e-mail: m.pazgan@onet.pl

Michał Pazgan

Właściciel

WEKTOR, DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarków 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-63

Kuźnia Raciborska, 28 kwietnia 2021 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy	3
1.2. Cel i zakres prognozy	3
2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	5
2.1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy - ustalenia	5
2.2. Cele planu	7
2.3. Powiązania planu z dokumentami	7
3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	8
4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	9
4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego gminy Kuźnia Raciborska.....	9
4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu	19
5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu	20
6. Przewidywane oddziaływania uchwalenia planu na środowisko.....	22
7. Wpływ zapisów planu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	27
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	30
9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.	30
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	31
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	31
12. Streszczenie	32

1. Wstęp

1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy

Podstawę formalno-prawną wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy stanowią:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 741),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 247),
- uchwała Nr XXV/205/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 29 października 2020 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy,
- uchwała Nr XXVI/212/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/205/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 29 października 2020 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy,
- uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 19 stycznia 2021 r. o sygnaturze WOOŚ.411.5.2021.AB.,
- opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Raciborzu z dnia 14 stycznia 2021 r. o sygnaturze ONS/ZNS.522.2.2021,
- pismo Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku z dnia 21 stycznia 2021 r. o sygnaturze RYB.5110.2.2021.ZR.,
- pismo Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 21 stycznia 2021 r. o sygnaturze GL.RPP.610.24.2021.PAM.

1.2. Cel i zakres prognozy

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy (zwany dalej planem).

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji zamierzeń wynikających z planu oraz ocena ich stopnia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Plan nie dotyczy typów przedsięwzięć, które zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839) mogą znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze. W zasadach ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasadach ochrony kształtowania krajobrazu zakazano lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej.

Plan dotyczy obszaru położonego w Parku Krajobrazowym „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”.

Plan opracowano na podstawie uchwały Nr XXV/205/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 29 października 2020 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy oraz uchwały Nr XXVI/212/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/205/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 29 października 2020 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy.

Niniejsza prognoza została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 247).

W szczególności w prognozie przeanalizowano i uwzględniono:

- cele ochrony Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich,
- stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt,
- lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, w tym: płaty roślinności nieleśnej, zadrzewienia śródpolne oraz zastoiska wodne, a także obiekty ważne dla ochrony płazów,
- drzewa predysponowane do objęcia ochroną,
- funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych (np. ciągów zadrzewień i zakrzewień),
- funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w dokumencie „Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Województwa Śląskiego” (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2015).

2. Informacje o zawartości, głównych celach sporządzanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy - ustalenia

Na poniższych rysunkach przedstawiono obszary objęte planem:

Rysunek 1. Obszary objęte planem w Jankowicach na mapie okolicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ortofotomapy udostępnionej na stronie: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Rysunek 2. Obszar objęty planem w Rudach na mapie okolicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ortofotomapy udostępnionej na stronie: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Wydzielono liniami rozgraniczającymi i tereny o podstawowym przeznaczeniu:

- **UP** – teren zabudowy usług publicznych oświaty,
- **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **ZP** – teren zieleni publicznej,
- **KDD** – tereny drogi publicznej klasy D – dojazdowa,
- **KDW** – teren drogi wewnętrznej.

Dla terenu oznaczonego symbolem **B UP** ustalono przeznaczenie podstawowe – zabudowa publicznych usług oświaty i przeznaczenie uzupełniające:

- zabudowa usługowa nieuciążliwa,
- zabudowa sportu i rekreacji.

Maksymalną wysokość budynków ustalono na 12,00 m, w tym wysokość budynków gospodarczych, garaży, wiat i budynków realizowanych w ramach sieci infrastruktury technicznej na 5,50 m.

Dla terenów oznaczonych symbolami **C 1MN** i **C 2MN** ustalono przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,

i przeznaczenie uzupełniające:

- zabudowa rzemiosła nieuciążliwego usługowego,
- zabudowa towarzysząca: garaże, budynki gospodarcze, wiaty.

Maksymalną wysokość budynków ustalono na 10,50 m, w tym wysokość budynków gospodarczych, garaży, wiat i budynków realizowanych w ramach sieci infrastruktury technicznej na 5,50 m.

Dla terenu oznaczonego symbolem **B ZP** ustalono przeznaczenie podstawowe – zieleni urządzona i przeznaczenie uzupełniające:

- terenowe urządzenia sportu i rekreacji,
- zabudowa towarzysząca: wiaty.

Maksymalną wysokość obiektu w zabudowie towarzyszącej ustalono na 5,50 m.

Dla terenów oznaczonych symbolami **C 1KDD** i **C 2KDD** ustalono przeznaczenie podstawowe: droga publiczna klasy D – dojazdowa i przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna niezwiązana z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz z potrzebami zarządzania drogą.

Dla terenu oznaczonego symbolem **C KDW** ustalono przeznaczenie podstawowe: droga wewnętrzna i przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna niezwiązana z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu oraz z potrzebami zarządzania drogą.

2.2. Cele planu

Celem ustaleń planu jest zapewnienie warunków przestrzennych dla rozwoju usług publicznych oświaty i zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu.

2.3. Powiązania planu z dokumentami

Plan jest zgodny z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Plan nie narusza ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kuźnia Raciborska”, uchwalonego uchwałą Nr XXXIX/283/2001 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 15 listopada 2001 r., zmienionego uchwałami Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej: Nr XXV/228/2008 z dnia 28 kwietnia 2008 r., Nr XLII/387/2009 z dnia 1 października 2009 r., Nr XXVII/298/2013 z dnia 26 marca 2013 r., Nr XXXIII/309/2017 z dnia 31 sierpnia 2017 r.

Obszary objęte planem zawierają się w granicach Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” oraz są oddalone od najbliższego:

- obszaru Natura 2000 SOO „Stawy Łęczczok” o co najmniej 7,2 km,
- rezerwatu przyrody „Łęczczok” o co najmniej 7,2 km,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu Wronin-Maciowakrze o co najmniej 14,3 km,
- użytku ekologicznego „Starorzecze przy klasztorze w Rudach” o co najmniej 0,5 km).

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę do planu wykonano w zakresie jaki wynika z przytoczonego przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 247), uwzględniając charakter dokumentu i jego zwartość oraz szczegółowość zapisów.

Prognoza składa się z dwóch głównych merytorycznych części. W części pierwszej dokonano (na podstawie materiałów i wizji w terenie) analizy oraz oceny stanu środowiska przyrodniczego. W części drugiej dokonano oceny wpływu oraz ich skutków w środowisku i krajobrazie wynikających z realizacji przewidzianych działań.

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w materiałach dokumentacyjnych, studialnych, kartograficznych i monograficznych takich jak:

1. Dulias R., Hibszer A., Województwo śląskie. Przyroda, gospodarka, dziedzictwo kulturowe, 2004.
2. Jankowski W., Świerkosz K. (red.), Korytarz ekologiczny doliny Odry. Stan, funkcjonowanie, zagrożenia. Fundacja IUCN Poland, 1995, Warszawa.
3. Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa.
4. Mapa sozologiczna w skali 1: 50 000.
5. Mapa hydrograficzna w skali 1: 50 000.
6. Mapa topograficzna w skali 1: 10 000.
7. Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015).
8. Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Kuźnia Raciborska, 2019.
9. Ortofotomapy dostępne do pobrania w portalu <https://mapy.geoportal.gov.pl/>.
10. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+, Katowice 2016.
11. Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego. Poradnik metodyczny, 1998, IGPIK, Kraków.
12. Projekt planu.
13. Richling A., Ostaszewska K., Geografia fizyczna Polski, 2005, Warszawa.
14. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kuźnia Raciborska.
15. Uchwała Nr XXV/205/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 29 października 2020 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy.
16. Uchwała Nr XXVI/212/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/205/2020 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 29 października 2020 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy.

Ponadto zostały wykorzystane informacje uzyskane w WIOŚ w Katowicach, Urzędzie Miejskim w Kuźni Raciborskiej i Nadleśnictwie Rudy.

4. Opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

4.1. Opis stanu środowiska przyrodniczego gminy Kuźnia Raciborska z uwzględnieniem obszarów objętych planem

4.1.1. Położenie gminy

Gmina Kuźnia Raciborska położona jest w zachodniej części województwa śląskiego i posiada odcinek granicy wspólny z granicą województw śląskiego i opolskiego. Najwyraźniejszą granicą gminy jest płynąca z południa na północ rzeka Odra. Tereny gminy rozciągają się na wschód od niej. Przyrodniczą osią gminy jest prawobrzeżny dopływ Odry, rzeka Ruda. Granice inne niż odrzańska nie mają wyraźnego oparcia w strukturach przyrodniczych, geograficznych, a nawet technicznych. Większość pozostałych granic wyznaczają tylko dukty w jednorodnych kompleksach leśnych.

Obszar gminy wynosi około 127 km² i obejmuje miasto Kuźnia Raciborska oraz sołectwa Rudy, Ruda Kozielska, Jankowice, Budziska, Turze i Siedliska oraz kilka mniejszych przysiółków. W zagospodarowaniu gminy dominują lasy stanowiące aż 75% powierzchni.

Gmina położona jest praktycznie w całości w obrębie Kotliny Raciborskiej (318.59) będącej częścią Niziny Śląskiej (318.5). Tylko niewielki fragment, położony na wschód od rzeki Rudy, przy wschodniej granicy gminy, można przypisać Płaskowyżowi Rybnickiemu (341.15) będącemu częścią Wyżyny Śląskiej (341.1).

Obszary objęte planem są zlokalizowane w północnej części sołectwa Jankowice (w sąsiedztwie leśniczówki Krasiejów) oraz w środkowej części sołectwa Rudy (przy drodze prowadzącej do Uroczyska „Buk”).

4.1.2. Budowa geologiczna

Południowa część gminy położona jest w strefie pionowego przemieszczenia znacznej wielkości bloków tektonicznych. Istnieje tam uskok nożycowy, który nie jest jednak klasycznym przykładem tej struktury, bowiem oba zdyslokowane skrzydła oddziela od siebie znacznej szerokości rów tektoniczny. Ponadto wszystkie części trzech sąsiadujących struktur elementarnych, tj. zrębu rydułtowskiego, zrębu mikołowskiego oraz rowu zawady, są zaburzone podrzędnymi liniami nieciągłości. Obszar ten leży na pograniczu elewacji stanowiącej wschodnią kontynuację zrębu rydułtowskiego – fundamentu Płaskowyżu Rybnickiego i równoleżnikowego mioceńskiego rowu tektonicznego. Południową część owego rowu wykorzystywała rzeka Ruda jako założenie dla wypreparowania swojej doliny.

Bezpośrednio na karbonie zalegają osady trzeciorzędowe (miocenu) reprezentujące sedymenty płytkich zatok morskich. Są to zwarte ropy piaszczyste i margliste oraz ropy z przewarstwieniami margli ilastych i wkładkami węgla brunatnych. Miejscami występuje w nich gips, anhydryt, siarka i sól kamienna. Młodsze serie mioceńskich osadów ilastych zawierają piaski z syderytami. Zalegają one płasko i niezgodnie na erozyjnej, bardzo urozmaiconej morfologicznie powierzchni skał karbonu. W wielu miejscach utwory miocenu ukazują się na powierzchni lub zalegają płytko pod osadami czwartorzędowymi. Występują one m.in. na zboczach doliny Suminy, doliny Rudy i dolin jej dopływów oraz w Czernicy.

Rzeźba podłoża podczwartorzędowego jest bardzo urozmaicona, dzięki systemowi głębokich, kopalnych dolin. Najgłębsze z nich, kopalne doliny górnej Rudy i górnej

Bierawki, ułożone są w osiach mioceńskich rowów tektonicznych, pogłębianych najprawdopodobniej podczas czwartorzędowych ruchów neotektonicznych.

Na utworach trzeciorzędowych zalegają osady czwartorzędowe różnej genezy – glacialne, fluwioglacjalne, fluwialne, eoliczne i organogeniczne. Ich miąższość nie przekracza na ogół 20-30 m, większa jest tylko w strefach kopalnych dolin Rudy i Bierawki – pokrywających się z przebiegiem neogeńskich rowów tektonicznych – gdzie osiąga 80–90 m. W ich dnach zachowały się najstarsze aluwia preglacjalne.

Plejstocen glacialny reprezentowany jest przez trzy poziomy gliny zwałowych, rozdzielonych w strefach dolin Rudy i Bierawki aluwiami oraz łąkami i mułkami zastoiskowymi. Utwory starszych zlodowaceń – południowopolskich – zachowały się jedynie w kopalnych dolinach i są przykryte przez młodsze serie osadów młodszego zlodowacenia – odrzańskiego.

Zasadnicze zmiany w budowie geologicznej pokrywy czwartorzędowej wywarło zlodowacenie środkowopolskie – stadiał Odry. Łądolód nasunął się łobem od strony Kotliny Raciborskiej. Wdzierając się w dolinę Rudy dotarł po okolice Żor, północne stoki garbu mikołowskiego i zrębu rydułtowskiego. Łądolód odrzański pozostawił w części zachodniej obszaru pokład piaszczystej gliny morenowej dużej miąższości.

Osady holocenne to głównie utwory budujące najniższe terasy rzeczne – piaski, mady, namuły organiczne i torfy. Zajmują one szczególnie duże obszary w dnach doliny Rudy i jej głównych dopływów. Kopalne starorzecza widoczne są nie tylko w morfologii terenu, ale i w podcięciach meandrującego koryta Rudy.

4.1.3. Ukształtowanie powierzchni

Teren gminy wykazuje dwustronny spadek ku dolinie rzeki Rudy, a cała dolina pochylona jest na zachód ku dolinie rzeki Odry. Różnica wysokości terenu w granicach gminy Kuźnia Raciborska sięga około 97 m. Najwyższy punkt znajduje się w lasach, przy południowej granicy gminy i przekracza nieznacznie 272 m n.p.m. Najniższy punkt znajduje się w miejscu, w którym Odra opuszcza gminę, a jego wysokość wynosi około 175 m n.p.m.

Nadodrzańska część gminy ma charakter zalewowego, akumulacyjnego dna doliny rzecznej – jest to równina zalewowa. Podobny charakter krajobrazu, choć na mniejszą skalę, wykazuje dolina rzeki Rudy. W stanie naturalnym zalewy mają charakter okresowy. Charakterystycznym typem gleb są mady, a formacją roślinną łąki.

Poza dolinami występuje krajobraz nizinny, peryglacialny, równinny lub falisty. Charakterystyczne są gleby rdzawe i bielcowe, na których rosną bory mieszane i grądy.

Równiny zalewowe i nadzalewowe tworzone były współcześnie (holocen). Starsze równiny terasowe pochodzą z plejstocenu.

Tereny poza dolinami są pochodzenia lodowcowego (glacialne) lub rzeczno-lodowcowego (fluwio-glacialne) i mają genezę akumulacyjną, zdenudowaną. Szczególną cechą krajobrazu gminy Kuźnia Raciborska jest bardzo dobre zachowanie licznych form polodowcowych, w szczególności rzadkich, bo nietrwałych wydmy.

Obszary w sołectwie Jankowice są położone na wysokości 232-236 m n.p.m. i opadają łagodnie w kierunku zachodnim, a obszar w sołectwie Rudy jest położony na wysokości 209-214 m n.p.m. i opada w kierunku północnym.

4.1.4. Zasoby surowców mineralnych

Na terenie gminy zarejestrowano dziesięć złóż surowców mineralnych:

1. Złoże kruszywa naturalnego „Ruda” (KN 4436).

2. Złoże kruszywa naturalnego „Turze” (KN 4443).
3. Złoże kruszywa naturalnego „Ruda I” (KN 6251).
4. Złoże kruszywa naturalnego „Turze 1” (KN 10558).
5. Złoże kruszywa naturalnego „Siedliska” (KN 12199).
6. Złoże kruszywa naturalnego „Kuźnia Raciborska” (KN 16187).
7. Złoże piasków podsadzkowych „Kotłarnia Solarnia” (PP 574).
8. Złoże piasków podsadzkowych i kruszyw naturalnych „Kotłarnia p. północne” (PP 576).
9. Złoże węgla kamiennego „Sumina” (WK 302).
10. Złoże węgla kamiennego „Jejkowice” (WK 9525).

Obszary objęte planem nie są objęte ww. złożami.

4.1.5. Hydrogeologia

Obszar gminy Kuźnia Raciborska jest położony w obrębie XIII Przedkarpackiego regionu hydrogeologicznego. Jest to subregion Kędzierzyński XIII1. W obrębie gminy występują dwa piętra wodonośne: czwartorzędu i trzeciorzędu.

Piętro wodonośne czwartorzędu charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi, a w szczególności wodonośnością zależną od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. Wodonośność utworów czwartorzędowych związana jest z piaszczystymi osadami rzecznyymi, rzeczno-lodowcowymi oraz piaskami morenowymi. Na znacznej przestrzeni rozpatrywanego obszaru utwory czwartorzędowe tworzą główny poziom wód użytkowych. Dotyczy to zarówno obszarów współczesnych dolin Odry, Bierawki i Rudy, jak i dolin kopalnych, wypełnionych osadami neoplejstoceniowymi i plejstoceniowymi. Miąższość osadów w dolinach kopalnych jest zmienna, w granicach od kilkunastu do ponad stu metrów. Czwartorzędowe poziomy współczesnych dolin rzecznych cechuje stosunkowo niewielkie rozprzestrzenienie. Poziom wodonośny doliny Odry stanowią piaszczysto-żwirowe aluwia holoceniowe oraz żwiry związane ze zlodowaczeniem bałtyckim i jest rozpoznany licznymi studniami. Poziom ten jest ciągły i w obrębie całej doliny, przeważnie o zwierciadle swobodnym. Zwierciadło wody występuje płytko, zazwyczaj na głębokości około 2 m poniżej powierzchni terenu, przy czym jego położenie jest uzależnione od stanu wody w Odrze. Doliny kopalne rzek są podstawowymi zbiornikami wód użytkowych. W profilu hydrogeologicznym dolin kopalnych występują zazwyczaj dwa poziomy wodonośne oddzielone od siebie glinami zwałowymi. Kopalna dolina Odry jest wypełniona piaszczysto-żwirowymi osadami neoplejstoceniowymi i plejstoceniowymi o zmiennej miąższości, przeważnie w granicach 20-40 metrów. Dolina kopalna Rudy jest wcięta w utwory sarmatu i częściowo badenu do głębokości 50-120 m i ma zmienną szerokość, w granicach 1-5 km. Dolina jest wypełniona plioceniowymi i plejstoceniowymi piaskami i żwirami oraz gliniastymi utworami morenowymi.

Piętro wodonośne trzeciorzędu związane jest z osadami morskimi i lądowymi miocenu, podrzędnie pliocenu. Użytkowy charakter mają wody występujące w utworach sarmatu i podrzędnie pliocenu. Wody z utworów karpata i badenu nie mają charakteru użytkowego ze względu na podwyższoną mineralizację.

W obrębie wymienionych pięter wodonośnych wyodrębniono jeden główny zbiornik wód podziemnych (GZWP) oraz dwa użytkowe poziomy wód podziemnych (UPWP).

Pierwszy to GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka.

Użytkowe poziomy wód podziemnych to:

- Czwartorzędowy UPWP. Wody z tego zbiornika są ujmowane przez kilkadziesiąt ujęć studziennych. Największe z nich usytuowane są w rejonie Knuruwa, Rybnika, Woszczyc, Suminy, Lysek i Kuźni Raciborskiej. Maksymalne wydajności ujęć dochodzą do 150 m³/h, lecz dominują ujęcia o wydajności 10-20 m³/h. Wody tego poziomu oznaczają się na ogół dobrą jakością i z uwagi na stopień ich mineralizacji oraz stopień zanieczyszczenia zaliczane są do klasy Ib i II. Na jakość tych wód istotnie wpływa kontakt z wodami powierzchniowymi (sieć rzeczna), które są silnie zanieczyszczone. Istotny udział w zanieczyszczeniu wód tego poziomu mają także zakwaszone i zanieczyszczone opady atmosferyczne.
- Trzeciorzędowy UPWP. swym zasięgiem obejmuje północno-zachodnią część Parku CKKRW (teren gminy Kuźnia Raciborska). Z uwagi na zmienność litologicznego wykształcenia warstw trzeciorzędowych stanowiących poziomy wodonośne tego zbiornika wydajności są na ogół niewielkie, w granicach 10-20 m³/h. Jedynie lokalnie obserwuje się wydajności w granicach 100-120 m³/h. Wody tego poziomu mają zwykle mineralizację powyżej 0,5 mg/dm³, ale jakość obniżoną nawet do II i III klasy czystości z uwagi na podwyższoną zawartość związków żelaza. Obecność tych związków często powoduje kolmatację ujęć studziennych, co skraca ich żywotność. Na obszarze gminy wody z tego poziomu są ujmowane głównie w rejonie Kuźni Raciborskiej.

Obszary objęte planem są zlokalizowane poza GZWP nr 332, obejmującym północno zachodnią część gminy Kuźnia Raciborska.

Obszary objęte planem są zlokalizowane w zasięgu jednolitej części wód podziemnych nr 144 (PLGW6000144), dla której wyznaczono cele środowiskowe: utrzymanie dobrego stanu chemicznego oraz utrzymanie dobrego stanu ilościowego. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona.

4.1.6. Hydrografia

Obszar gminy należy w całości do zlewni Odry, na której opiera się zachodnia granica gminy. Najważniejszym ciekim gminy jest rzeka Ruda, ale znaczny północny obszar gminy należy do zlewni rzeki Bierawki, chociaż ona sama przez teren gminy nie przepływa.

Odra ma długość 854 km i zlewnię o powierzchni 118 861 km². Największe wody rzeka prowadzi w miesiącach letnich (lipiec-sierpień) po okresach kilkudniowych opadów rozlewnych. W średnim z wielolecia cyklu rocznym maksymalne przepływy w profilu Miedonia występują w okresie wiosennym (marzec – kwiecień), a maksimum letnie nie jest w przebiegu wieloletnim obserwowane. Wezbrania wiosenne mają charakter wezbrań roztopowych, a czas trwania wysokich stanów i przepływów jest w każdym roku zależny od warunków hydrometeorologicznych okresu zimowego. Spłaszczenie fali wezbrań roztopowych jest spowodowane głównie selektywnym topnieniem śniegu (wcześniej na obszarach odkrytych, później w lasach). Rzadziej występujące wezbrania letnie są spowodowane głównie deszczami rozlewnymi i cechują się krótszym od wezbrań roztopowych okresem trwania. Wezbrania te powodują, co kilka, kilkanaście lat, przepływy o charakterze powodziowym, jak powódź z czerwca 1952 roku i lipca 1997 roku. Z uwagi na znaczne natężenie oraz nie sezonowy charakter tego typu zjawisk hydrometeorologicznych, ich skutki w odpływie rzeczonym określa się często jako „przypadkowe”, powodujące ekstremalne przepływy rzeczne.

Rzeka Ruda ma długość całkowitą 50,6 km i powierzchnię zlewni 416,4 km². Jej zlewnia, poza niewielką, źródłową częścią w całości znajduje się na obszarze Parku CKKRW (na wschód od terenu gminy). Koryto rzeki niemal od samych źródeł jest zabudowane hydrotechnicznie. Cieki wraz z mniejszymi dopływami budują, szczególnie na obszarach

leśnych, bardzo dobrze rozwiniętą sieć rzeczną i ze względu na swoje bogactwo same w sobie stanowią niebagatelną wartość przyrodniczą.

„Nowym”, dużym dopływem Rudy jest rzeka Sumina. Pierwotnie uchodziła ona do Odry w miejscowości Turze. W wyniku prac hydrotechnicznych regulujących sytuację wodną w ujściu Rudy i Suminy, Rudę przerzucono w koryto Suminy, ujście Suminy przesunięto na wschód i wprowadzono ją do Rudy dawną, krótką odnogą. Wody Białego Potoku przeprowadzono syfonem pod Suminą, a dalej zamkniętym, podziemnym rurociągiem oraz otwartym kanałem o długości 1 km aż do ujścia do Odry. Rzeka Sumina, jako jedyna rzeka tej wielkości na badanym obszarze, prowadzi wody II klasy czystości i w związku z tym, zwłaszcza w jej górnym biegu, zlokalizowano znaczną liczbę stawów hodowlanych.

Przepływy Rudy są wyrównane, bowiem średnie niskie przepływy stanowią około 60 – 70% przepływów średnich, a przepływy średnie maksymalne stanowią około 200 – 300% przepływów średnich. Charakter odpływu Rudy i Suminy dobrze charakteryzują wahania sezonowe oraz wahania przypadkowe odpływu.

Ruda charakteryzuje się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania, z niewielką przewagą odpływu w półroczu zimowym (58-60%). Charakter przepływów rzeki Rudy mimo lokalizacji w jej dolinie dużego zbiornika wodnego o powierzchni 555 ha i pojemności 23,5 mln m³ nie uległ istotnym zmianom. Decyduje o tym charakter zbiornika, którego wody wykorzystywane są do celów chłodniczych w elektrowni „Rybnik”. Forsowana rezerwa powodziowa zbiornika wynosi zaledwie 1,35 mln m³ i w czasie katastrofalnych powodzi takich jak w lipcu 1997 roku nie redukuje fali wezbrania.

Charakterystyczną cechą powierzchniowej sieci hydrograficznej Parku Krajobrazowego CKKRW są zbiorniki wodne (największe zbiorniki zlokalizowane są poza terenem gminy: na południowy-wschód – Zbiornik Rybnicki; na południowy-zachód na terenie rezerwatu Łęczczok. Z uwagi na ich genezę dominują stawy hodowlane występujące głównie w dolinie Suminy, Potoku Woszczyckiego, Potoku Bodek, itp. Stanowią one najczęściej grupy kolejno po sobie następujących stawów. Na terenie Kuźni Raciborskiej stawów o takim charakterze jest niewiele i są niewielkie, np. na Potoku Raczok. W dolinie Odry często spotykane są zbiorniki wodne w wyrobiskach po powierzchniowej eksploatacji kruszyw, osiagające po kilka, kilkanaście ha powierzchni. Do nielicznych natomiast należą zbiorniki naturalne, takie jak starorzecza występujące w dolinie Rudy.

Obszary objęte planem są zlokalizowane w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych nr PLRW60001911569 (Ruda od zbiornika Rybnik do ujścia), dla której wyznaczono cele środowiskowe: osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i osiągnięcie dobrego stanu chemicznego. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona.

Obszary objęte planem są położone poza obszarami, dla których:

- prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q=0,2%),
- prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q=1%).

4.1.7. Warunki klimatyczne

Według jednej z najnowszych klasyfikacji (Woś, 1999), obszar gminy leży w zasięgu klimatycznego Regionu Dolnośląskiego Południowego (XXV), który w porównaniu z innymi jednostkami, charakteryzuje się mniejszą liczbą dni z pogodą przymrozkową i mroźną,

liczniejsze są natomiast przypadki notowania pogody bardzo ciepłej i jednocześnie pochmurnej.

Głównym czynnikiem kształtującym klimat gminy jest cyrkulacja atmosferyczna, z którą związana jest wędrówka mas powietrza o różnym pochodzeniu geograficznym, co w rezultacie powoduje dużą nieregularność stanów pogody, znaczne wahania temperatury powietrza oraz rzadkie pojawianie się długich mroźnych zim. Przez 72% dni w roku pogodę kształtują masy powietrza polarno-morskiego (PPm), które powoduje w zimie ocieplenie, częste odwilże oraz zwiększone zachmurzenie i opady. W cieplejszej porze roku PPM pojawia się jako chłodne powodując duże zachmurzenie z przejaśnieniami i obfite, najczęściej przelotne opady oraz burze. Stosunkowo często (27% dni w roku) nad terenem odnotowuje się również masy powietrza polarno-kontynentalnego (PPk), pojawiającego się w lecie jako powietrze względnie cieplejsze, z kolei zimą chłodniejsze. W związku z tym, że odznacza się ono zwykle małą wilgotnością względną powoduje dość wyraźne zmniejszenie się stopnia zachmurzenia. Tylko przez 6% dni w roku zaznaczają się wpływy mas powietrza arktycznego (PA), które, pomimo iż zwykle dopływa nad obszar Polski silnie już przekształcone, charakteryzowane jest jako chłodne o niskiej wilgotności, powodujące znaczny spadek temperatury powietrza i sprzyja tworzeniu się inwersji termicznych. Inwersje te są zjawiskiem niekorzystnym z punktu widzenia warunków aerasanitarnych, ponieważ przyczyniają się do koncentracji zanieczyszczeń powietrza. Najrzadziej nad rozpatrywany obszar docierają masy powietrza zwrotnikowego (PZ) (około 1% dni w roku), przynoszące w lecie upały i parność, w zimie zaś odwilże i nagłe ocieplenie. Z przemieszczającymi się masami powietrza związane są systemy frontów, które pojawiają się z częstością około 31% dni w roku.

Średnie roczne usłonecznienie rzeczywiste w Raciborzu wynosi około 1400 godzin, przy czym najwięcej godzin ze słońcem przypada na miesiące letnie (około 205 godzin w lipcu), zaś najmniej na miesiące zimowe (około 42 godziny w styczniu). Najniższe średnie miesięczne zachmurzenie na posterunku w Rybniku obserwowane jest we wrześniu zaś największe w lutym (odpowiednio około 55% i 78% nieba pokryte jest chmurami), przy średnim zachmurzeniu rocznym wynoszącym około 68%. W Rybniku w ciągu roku odnotowuje się około 35 dni pogodnych (dni, podczas których średnie dobowe zachmurzenie jest mniejsze od 20%) i około 135 dni pochmurnych (dni, podczas których średnie dobowe zachmurzenie jest większe od 80%).

Średnia roczna temperatura powietrza (za okres 1966–1995) na przeważającej części Parku Krajobrazowego CKKRW przekracza 8°C. W przebiegu rocznym najwyższe temperatury przypadają na lipiec, zaś najniższe na styczeń.

Teren gminy Kuźnia Raciborska charakteryzuje się również mniejszą liczbą dni z przymrozkiem. O większej „łagodności” klimatu rozpatrywanego obszaru decydują sąsiedztwo Odry, liczne mniejsze zbiorniki wód powierzchniowych, rozległe kompleksy leśne oraz przede wszystkim bliskość Bramy Morawskiej, którą przez większą część roku napływają masy ciepłego, wilgotnego powietrza. Znaczący wpływ bliskiej lokalizacji Bramy Morawskiej, nie tylko na charakterystyki termiczne klimatu, ale również na warunki anemologiczne i sanitarne.

Średnia roczna ich suma opadów atmosferycznych waha się w granicach od około 700 mm do około 800 mm. W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Najwyższe sumy miesięczne przypadają zwykle na lipiec, zaś najniższe na luty bądź marzec. W rozpatrywanym obszarze notuje się około 160–170 dni z opadem. Przez około 15–20 dni w roku sumy dobowe opadów przekraczają 10 mm, przy czym najczęściej odnotowywane są w miesiącach letnich.

Pokrywa śnieżna zwykle pojawia się między 19 a 29 listopada, z kolei zanika w okresie od 15 do 25 marca, zaś jej średnia grubość nie dochodzi do 15 cm.

Zaznacza się dominacja wiatrów wiejących z kierunku SW (ponad 20%). Znaczna frekwencja przypada również na wiatry NW, S, SE i nieco mniejsza na NE. Przewaga wiatrów z sektora południowego, wskazuje na duży udział Bramy Morawskiej w kształtowaniu stosunków anemologicznych. Fakt ten ma duże znaczenie przede wszystkim w procesie transferu zanieczyszczeń z obszaru między Ostrawą i Karwiną oraz ich dalszego przemieszczania się. W przebiegu rocznym przeważają wiatry słabe i bardzo słabe o prędkości do 5 m/s (ponad 90% przypadków), silne wiatry (powyżej 10 m/s) stanowią ułamki procenta. Niekorzystnym zjawiskiem jest bardzo duży udział ciszy, co ma ujemny wpływ na proces rozpraszania zanieczyszczeń.

4.1.8. Gleby

Grunty leśne stanowią około 75% obszaru gminy. Pola orne stanowią około 10% jej powierzchni. Pola na glebach wysokich klas bonitacyjnych I-III zajmują 16,78% gruntów ornych. Użytki zielone na gruntach klas I-III zajmują 8,61% użytków zielonych. Świadczy to o niewielkich zasobach gminy w grunty wysokich klas bonitacyjnych.

Na terenie gminy Kuźnia Raciborska występują również gleby pochodzenia organicznego, mułowo-torfowe, znajdują się one pod ścisłą ochroną i nie podlegają przeznaczeniu na cele nierolnicze.

Aktualny stan pokrywy glebowej jest odzwierciedleniem charakteru czynników glebotwórczych oraz różnorodności podłoża przekształconego przez te czynniki w glebę.

Pokrywa glebowa terenu gminy Kuźnia Raciborska ukształtowała się w wyniku akumulacji lodowcowo-wodnej. Zróżnicowanie rzeźby i pokrycie terenu oraz warunków uwilgocenia spowodowały, iż występuje tu przeważająca większość typów i podtypów gleb wyodrębnionych przez Polskie Towarzystwo Gleboznawcze (PTG).

Na terenie gminy gleby leśne obejmują (łącznie) 45 typów i podtypów gleb ujętych w „Klasyfikacji gleb leśnych” PTG, przy czym zasięg przestrzenny i udział najważniejszych typów (i podtypów) gleb jest zróżnicowany.

Przestrzenne rozmieszczenie i udział typów gleb na terenach rolnych, jest zróżnicowane:

- mady – stanowiące najmłodsze osady aluwialne zajmują przede wszystkim dolinę rzeki Odry i jej dopływów, użytkowane są głównie jako grunty orne i łąki,
- gleby hydromorficzne ukształtowane w warunkach trwałego lub okresowo – nadmiernego uwilgocenia występują zarówno w dolinach cieków jak i na różnej wielkości powierzchni poza tymi terenami, użytkowane są głównie jak łąki,
- znaczną część terenów rolnych zajmują gleby brunatne kwaśne oraz bielcowe,
- udział gleb brunatnych właściwych jest stosunkowo niewielki.

Jakość pokrywy glebowej określona poprzez: zawartość próchnicy, odczyn gleb, zawartość metali ciężkich, zasobność w przyswajalne składniki jest zróżnicowana.

Zawartość próchnicy w glebach jest stosunkowo niska i prawie na całym terenie wynosi od 0,87-3,2%, udział terenów o wyższej (4,0-7,0%) zawartości próchnicy jest nieznaczny i występuje sporadycznie w pojedynczych gminach;

Wartość wskaźnika odczynu gleb (pH) wynosi od 3,5-6,7, w tym największy jest udział gleb kwaśnych (pH 3,5-4,5) i lekkokwaśnych (pH 4,6-5,5), co oznacza duże potrzeby wapniowania gleb w granicach Parku CKKRW;

Zasobność gleb w przyswajalne składniki jest stosunkowo niska i dotyczy w zakresie niedoboru: magnezu 25-58% gleb, potasu 30-80% gleb, fosforu 55-80% gleb;

Grunty rolne na terenie gminy Kuźnia Raciborska według klasyfikacji IETU spełniają kryteria lokalizacji „A” dla której dopuszczalna jest uprawa wszystkich gatunków roślin jadalnych i paszowych natomiast według klasyfikacji IUNG teren w zakolu Odry, poniżej miejscowości Turze, kwalifikują się do klasy II, reszta obszaru gminy należy do klasy 0 i I.

4.1.9. Roślinność

Skład gatunkowy flory odpowiada zróżnicowaniu występujących tu siedlisk naturalnych, półnaturalnych i antropogenicznych. Widoczny jest jednak wpływ presji człowieka na aktualny stan flory.

Największy udział wykazują gatunki leśne. Wiąże się to z występowaniem na terenie gminy dużych kompleksów leśnych i zachowanych w ich wnętrzu naturalnych siedlisk, sprzyjających zachowaniu i trwaniu tych roślin.

Interesujący jest znaczny udział gatunków siedlisk nadwodnych, bagiennych, torfowiskowych i wodnych. Duża ich liczba świadczy o bogactwie siedlisk wilgotnych i ich naturalnym charakterze, pomimo dużej presji antropogenicznej. Duże znaczenie ma tu na pewno dolina Odry i jej dopływów, a także liczne w tym obszarze stawy rybne i inne zbiorniki wodne.

Dość duża grupa gatunków łąkowych i murawowych znajduje odpowiednie siedliska w terenach otwartych (rozległe doliny rzeczne, łąki, pastwiska), a także na polanach śródleśnych i brzegach lasów.

Gatunki związane z siedliskami przeobrażonymi i użytkowanymi przez człowieka stanowią dość znaczną grupę. Są to rośliny siedlisk segetalnych – związane z uprawami rolniczymi (zbożowymi i okopowymi). Stosunkowo wysoki poziom gospodarki rolnej eliminuje jednak znaczną część tradycyjnych chwastów segetalnych, spotykanych w innych rejonach Polski. Rośliny ruderalne, związane z siedliskami towarzyszącymi człowiekowi (gruzowiska, przydroża, przychacia, tereny zabudowane i przemysłowe) to prawie czwarta część składu flory aktualnej. Tak liczny udział tych gatunków świadczy o procesie przekształcania antropogenicznego siedlisk naturalnych, postępującej ich degradacji oraz nasilającym się procesom urbanizacji. W skład tutejszej flory wchodzi gatunki rzadkie, w tym chronione.

Rośliny objęte ochroną ścisłą związane są w przeważającej części z siedliskami leśno-zaroślowymi lasów liściastych (*Daphne mezereum*, *Lilium martagon*, *Streptopus amplexifolius*) jak i borów sosnowych (*Epipactis atrorubens*, *Epipactis helleborine*, *Lycopodium clavatum* itp.). W tej grupie są także gatunki łąkowe (*Colchicum autumnale*, *Iris sibirica*, *Gladiolus imbricatus* i in.) oraz rośliny wodne (*Aldrovanda vesiculosa*, *Nuphar lutea*, *Salvinia natans*, *Trapa natans* i in.).

Gatunki częściowo chronione, występujące liczniej od poprzednich, to rośliny leśne (*Asarum europaeum*, *Convallaria majalis*, *Ribes nigrum* i in.), łąkowe i murawowe (*Centaureum erythraea*, *Helichrysum arenarium*, *Dianthus cartusianorum* in.) oraz wodne i bagienne (np. *Ledum palustre*).

Występowanie cennych elementów flory na terenie PK CKRWi gminy Kuźnia Raciborska nie jest równomierne. Przeważająca część rzadkich i zagrożonych gatunków roślin występuje w skupieniach, tworzących wyodrębniające się jednostki „przyrodniczo-przestrzenne”. Część takich obszarów objęta jest już formami indywidualnej ochrony lub proponowane są do ochrony (np. „Łęczok”, „Las Obora”, „Głębokie Doły” itp.). Część z tych obszarów czeka na określenie formy ochrony indywidualnej, część przy zachowaniu rygorów ochrony Parku Krajobrazowego, może funkcjonować jak dotychczas.

W ścisłych granicach gminy notowano między innymi podlegające ścisłej ochronie (R – Park w Rudach, B – Uroczysko Buk):

- Wawrzynek wilczelyko (*Daphne mezereum*) – (R, B);
- Bluszcz pospolity (*Hedera helix*) – (R);
- Pióropusznik strusi (*Matteucia struthiopteris*) – (R);
- Naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*) – (R);
- Barwinek pospolity (*Vinca minor*) – szerzej rozpowszechniony;
- Śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*) – (R);
- Storzyczek szerokolistny (*Dactylorhiza majalis*) – (R);

Podlegające ochronie częściowej:

- Porzeczka czarna (*Ribes nigrum*) – (B);
- Kruszyna pospolita (*Frangula alnus*) – pospolity;
- Kalina koralowa (*Viburnum opulus*) – pospolity;
- Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*) – pospolity;
- Marzanka wonna (*Galium odoratum*) – pospolity;
- Zimowit jesienny (*Colchicum autumnale*) – (R);

Rzadkie:

- Czosnek niedźwiedzi (*Alium ursinum*) – (R);
- Czermień błotna (*Calla palustris*) – (B);
- Żywiec gruczołowaty (*Dentaria glandulosa*) – (R);
- Kokorycz pełna (*Corydalis solida*) – (R);

Charakterystycznymi dla gminy typami zbiorowisk roślinnych (potencjalnych) są:

- Łęg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*): Zachowane fragmenty na terenie uroczyska „Buk”;
- Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*): Zachowane fragmenty na terenie uroczyska „Buk”;
- Żyzna buczyna sudecka (*Dentario enneaphyllidis-Fagetum*): Enklawy na terenie całej gminy;
- Bór mieszany dębowo-sosnowy (*Quercus roboris-Pinetum*): Enklawy na terenach leśnych.

Na obszarach objętych planem w sołectwie Jankowice występuje roślinność antropogeniczna – założono trawniki i w formie wysp zaprojektowano roślinność krzewiastą i niewielkie drzewa. W skrajnie północno-wschodniej części obszaru znajduje się zadrzewienie.

Z kolei obszar w sołectwie Rudy stanowi łąkę z niewielkim zakrzewieniem w północnej części (planowana zmiana przeznaczenia na usługi publiczne oświaty) i zadrzewienie w części południowej (nie planuje się zmiany przeznaczenia terenu).

4.1.10. Zwierzęta

Rozpoznanie świata zwierzęcego nie jest równomierne. Bardzo dobrze poznano ptaki i to zarówno te, które tutaj gniazdują jak i gatunki zalatujące. Z kolei stopień poznania ichtiofauny zbiorników i cieków wodnych jest bardzo słaby.

Skład gatunkowy rybostanu kształtuje działalność zarybieniowa kół Polskiego Związku Wędkarskiego. Do pospolitych ryb należą: karpie, liny, płocie i leszcze. Drapieżniki reprezentują szczupaki i sandacze. Brak jest badań nad rybostanem głównych cieków wodnych oraz ich dopływów.

Wyrywkowe są również informacje o różnych grupach bezkręgowców. O ile nieco lepiej poznana jest fauna chrząszczy i motyli oraz pająki, to pozostałe grupy praktycznie nie były opracowane.

Bogactwo fauny Parku Krajobrazowego CKKRW związane jest z silnym zróżnicowaniem biotopów, które tutaj są spotykane. Większą część obszaru zajmują lasy gospodarcze porastające tereny dawnej Puszczy Śląskiej. I chociaż fizjonomię zbiorowiskom leśnym nadaje sosna, to spotkać można również inne drzewostany: *Alnetea glutinosae*, *Quercetea robori-petraeae* czy *Quercus Fagetea*. Lasy te poprzerywane są terenami użytkowanymi rolniczo oraz ciekami i zbiornikami wodnymi. Wszystko to sprawia, że spotkać tutaj można rzadkie już w innych rejonach Polski gatunki roślin i zwierząt.

W latach 2001-2004 prowadzono dokładne rozpoznanie chiropterofauny Parku Krajobrazowego CKKRW. Dokładne rozpoznanie obszaru Parku przyniosło informacje o 14 gatunkach nietoperzy. Do najcenniejszych obszarów pod względem liczby występujących gatunków (11) należy rezerwat „Łęczczok” oraz obszar „Głębokich Dołów” (8 gatunków). Na uwagę zasługuje stanowisko w kościele w Rudach, gdzie zlokalizowane są zimowiska nietoperzy oraz znajduje się kolonia rozrodcza nocka dużego.

Najpełniej rozpoznana grupę zwierząt stanowią ptaki. Na terenie PK CKKRW występuje 251 gatunków ptaków (60% znanych z Polski), z których 153 to gatunki lęgowe (65% gatunków lęgowych w Polsce). Wymienia się 40 gatunków lęgowych ptaków wodnoblotnych, grupy, która została najlepiej rozpoznana na tym terenie. Wśród nich znajdują się gatunki ujęte w Czerwonej Księdze Zwierząt: bąk, hełmiatka, kropiatka i zielonka. Ptaki te występują w rezerwacie Łęczczok, a zielonka dodatkowo obserwowana była na stawie Bies k. Żor. Z kolei wśród gatunków zasiedlających kompleksy leśne autorzy zwracają uwagę na rzadki w Polsce gatunek – drożdżika oraz dzięcioła biało-grzbiecatego wpisanego do Czerwonej Księgi Zwierząt i uznawanego za gatunek narażony na wyginięcie. Wreszcie wśród najcenniejszych gatunków ptaków związanych z terenami otwartymi wymienione zostały: dudek, dzierlatka, świergotek polny, kłaskawka.

W granicach rezerwatu „Łęczczok” występują 23 gatunki ssaków, 4 gatunki gadów, 11 gatunków płazów oraz 13 gatunków. Wśród nich jedynie piskorz *Misgurnus fossilis* (L.) jest gatunkiem chronionym. Świat ptaków rezerwatu liczy 192 gatunki, z tego 115 lęgowych (niektóre źródła podają ponad 210 gatunków, z czego 121 lęgowych); 182 to gatunki chronione. Według niektórych autorów pod względem liczby gatunków Łęczczok zajmuje drugie miejsce w Polsce po Stawach Milickich. Do ptaków szczególnie zagrożonych a odnotowanych w rezerwacie Łęczczok należą: nur czarnoszyi, czapla purpurowa, bąk, świstun, rozeniec, hełmiatka, gągoł, błotniak zbożowy, bielik, orlik krzykliwy, orzełek włochoaty, rybołów, kropiatka, zielonka, siewka złota, sieweczka obroźna, batalion, brodziec leśny, kulik wielki, mewa mała, rybitwa białowąsa, czeczotka. Podkreślenia wymaga ponadto odnotowanie na tym terenie kaniuka. Wymieniany wcześniej kormoran na tyle zwiększył swoją liczebność, że nie należy już do gatunków zagrożonych. Wśród bezkręgowców rezerwatu Łęczczok na uwagę zasługują owady. Występują na tym terenie 23 gatunki ważek, z których *Libellula depressa* uznawana jest za gatunek zagrożony.

W Dolinie Bierawki stwierdzono 144 gatunki ptaków, z których 119 zaliczono do lęgowych a pozostałe uznano za przelotne lub zimujące. Na obniżenie liczby gatunków na omawianym terenie wpływ miał pożar w 1992 roku, jak również wynika to z braku większych zbiorników wodnych. Pomimo to, występuje tutaj stosunkowo licznie krętogłów i dzięcioł zielonosiwy jak również turkawka, lelek, pokłaskwa, kłaskawka, białożyłka, świerszczak, jarzębatka, gasiorek. Odnotowano ponadto gatunki zagrożone na Śląsku:

bociana czarnego, kobuza, przepiórkę, derkacza, brodziec samotnego, dudka, srokosza, trzmiełojada, słonkę, siniaka, płomykówkę, pójdzkę, zimorodka, świergotka polnego, paszkota, muchołówkę małą oraz muchołówkę białoszyją.

Rozpoznanie przyrodnicze przeprowadzone zostało również w dolinie rzeki Rudy oraz w Parku w Rudach Wielkich, na odcinku Paproć – Górna Huta. Stwierdzono tutaj występowanie 99 gatunków ptaków, z których 89 jest chronionych. Stwierdzono, że wśród wykazanych gatunków znajdują się zagrożone (wykazujące spadek liczebności) na terenie Śląska. Zaliczono do nich: brodziec samotnego oraz brodziec piskliwego. Z kolei do potencjalnie zagrożonych należą: cyraneczka, trzmiełojad, siniak, turkawka, zimorodek, dzięcioł średni, świergotek łąkowy, paszkot, świerszczak, pokrzewka jarzębata, muchołówka białoszyja, krogulec, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł zielony, zniczek, czyż.

Obszary objęte planem i położone w sołectwie Jankowice są ogrodzone. Z kolei obszar w sołectwie Rudy stanowi fragment łąki z niewielkim zakrzewieniem i zadrzewienie w części południowej. Z racji otoczenia go zabudową od strony zachodniej, północnej i wschodniej należy spodziewać się występowania wyłącznie pospolitych gatunków fauny.

4.2. Potencjalne zmiany w środowisku przy dotychczasowym użytkowaniu

Obszary objęte planem stanowią: obszar łąki z niewielkim zakrzewieniem w przypadku terenu w sołectwie Rudy oraz zieleń urządzoną i nieurządzoną w przypadku obszarów w sołectwie Jankowice. W przypadku zaniechania uchwalenia planu, analizowane obszary funkcjonowałyby w dotychczasowy sposób.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu

Polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o charakterze horyzontalnym. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Zasada zrównoważonego rozwoju podkreśla konieczność takiego rozwoju społeczno-ekonomicznego, by przy zaspokajaniu potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń została zachowana równowaga przyrodnicza. Zasada przezorności wymaga podejmowania środków zapobiegawczych tam, gdzie nie poznano jeszcze dokładnego oddziaływania na środowisko. Zasada prewencji (zapobiegania) zobowiązuje podejmującego negatywne oddziaływanie na środowisko do zapobiegania temu oddziaływowaniu. Zasada „zanieczyszczający płaci” wymaga od wprowadzającego zanieczyszczenia ponoszenia kosztów usunięcia skutków lub zapobiegania zanieczyszczeniom.

Działania związane z ochroną przyrody przewidziane w planie mają charakter wybitnie lokalny i nie ma możliwości odniesienia ich wprost do celów międzynarodowych dyrektyw i konwencji oraz dokumentów krajowych w zakresie zagospodarowania terenu i ochrony środowiska. Dokumenty te mają charakter polityczny (nie zadaniowy), czyli cele są sformułowane bardzo ogólnie i nie można znaleźć bezpośredniego odniesienia do funkcji obszarów objętych planem.

Obszary objęte planem są położone na obszarze dorzecza Odry. Uchwalenie planu nie będzie wpływać negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne pod warunkiem właściwej gospodarki wodno-ściekowej. Nie będzie również w skali lokalnej ograniczać możliwości przenikania wód opadowych do gruntu.

Uchwalenie planu nie ma bezpośredniego związku z celami środowiskowymi zawartymi zarówno w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamenty Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej tj. „Ramowej Dyrektywy Wodnej” jak z „Aktualizacją planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Uchwalenie planu nie powinno spowodować wzrostu poboru wody i nie powinno przyczynić się do zwiększenia ilości zanieczyszczeń, nie zmieni poziomów wód oraz nie wywoła zmian kierunków krążenia wód podziemnych. Tym samym nie jest wymagane zastosowanie odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych ww. dokumentów. Obydwa wymienione akty są dokumentami ramowymi pod względem wyznaczanych celów i nie ma możliwości bezpośredniego wykazania zgodności z nimi inwestycji w ogóle nie związanej z ochroną wód powierzchniowych i podziemnych.

Przykładowo, **Ramowa Dyrektywa Wodna** wyznacza dla wód powierzchniowych cele związane z:

- wdrożeniem koniecznych środków celem zapobieżenia pogorszenia się stanów wód,
- ochroną i przywracaniem wszystkich części wód powierzchniowych aby osiągnąć dobry stan wód,
- ochroną i poprawą wszystkich sztucznie i silnie zmienionych części wód celem osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód,
- wdrożeniem środków celem redukcji zanieczyszczeń substancjami priorytetowymi i zaprzestania lub stopniowego eliminowania emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji.

Z kolei, w przypadku wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna wyznacza cele związane z:

- zapobieganiem lub ograniczaniem dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych celem zapobiegania pogarszania się ich stanu,
- ochroną, poprawą i przywróceniem wszystkich części wód podziemnych, zapewnieniem równowagi pomiędzy poborami i zasilaniem wód podziemnych celem osiągnięcia dobrego stanu wód,
- wdrożeniem środków do odwrócenia każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka celem stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych.

A zatem nie jest możliwe stwierdzenie, że uchwalenie planu ma na celu bezpośrednio pozytywne oddziaływanie na stan wód powierzchniowych i podziemnych.

Uchwalenie planu będzie mieć związek z działaniami adaptacyjnymi przewidzianymi w „**Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmianę klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030**” (SPA). Cel główny SPA ma być realizowany przy pomocy działań legislacyjnych (nowe Prawo Wodne, analizy ryzyka, wprowadzenie obowiązku tworzenia planu na obszarach zagrożeń środowiska itp.), działań organizacyjnych (zarządzanie kryzysowe, ratownictwo, ochrona ludności), działań informacyjnych oraz badania naukowe i tworzenie programów badawczych. Uchwalenie planu będzie mieć powiązanie wyłącznie z pierwszym celem SPA (Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska) z działaniem 5.1 – wprowadzenie ograniczeń w zakresie budownictwa powszechnego i dodatkowe wymagania w zakresie ochrony przed zalaniem budynków podpiwniczonych na obszarach zalewowych oraz na terenach zagrożonych ruchami masowymi.

Pozostałe kierunki działań nie mają bezpośredniego związku z planowaniem przestrzennym i kształtowaniem środowiska, gdyż dotyczą tworzenia lokalnych systemów monitorowania zagrożeń, rozwoju transportu, monitoringu środowiska, stymulowania innowacji czy kształtowania postaw społecznych.

6. Przewidywane oddziaływania uchwalenia planu na środowisko

Plan określa zakres rozwiązań zagospodarowania terenów, dla których wyznacza ustalenia przy równoczesnym uwzględnieniu wymogów ochrony środowiska, ekorozwoju, kształtowania ładu przestrzennego i przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej umożliwiającej poprawę warunków życia mieszkańców.

Biorąc pod uwagę zmiany wniesione przez plan w użytkowaniu terenów stwierdzić należy, że potencjalne oddziaływania mogą wystąpić w przypadku zmiany użytkowania terenu:

- z zieleni urządzonej i nieurządzonej na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- z zieleni nieurządzonej (łąka z niewielkim zakrzewieniem) na zabudowę publicznych usług oświaty.

A zatem do dalszych analiz przyjęto powyższe zmiany przeznaczenia terenów. Dla czytelności załącznika kartograficznego nie wprowadzono zmian kierunków zagospodarowania z zieleni niskiej na funkcję zagrodową.

Różnorodność biologiczna

Ważne dla ochrony bioróżnorodności środowiska przyrodniczego gminy Kuźnia Raciborska i Parku Krajobrazowego CKKRW jest to, że tereny na których przewiduje się nowe zagospodarowanie nie wkraczają w doliny rzek przepływających przez teren gminy oraz obszary gleb o wysokich klasach bonitacyjnych. Projektowane obszary zabudowy mieszkaniowej i zabudowy usługowej oświatowej stanowią tereny zieleni urządzonej (obszary w sołectwie Jankowice – tereny ogrodzone) i nieurządzonej (obszar w sołectwie Rudy). Umożliwi to zachowanie najcenniejszych siedlisk przyrodniczych w granicach gminy. Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach ustalonych w planie nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną otoczenia. Tereny o nowych funkcjach przewidzianych w planie dotyczą stref o przeciętnych walorach przyrodniczych.

Uchwalenie planu nie będzie miało wpływu na siedliska objęte ochroną w ramach obszarów sieci Natura 2000.

Uchwalenie planu i późniejsza realizacja inwestycji nie przyczyni się do zubożenia różnorodności biologicznej również poza granicami kraju – nie występują oddziaływania transgraniczne.

Ludzie

Uchwalenie planu przewidującego możliwość realizacji większej powierzchni funkcji mieszkaniowej i usług publicznych oświaty nie powinno negatywnie oddziaływać na bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców (z korzyścią w postaci nowej placówki oświaty). Zmiana użytkowania terenów nie wpłynie w znaczący sposób na klimat akustyczny otoczenia pod warunkiem stosowania się inwestorów do przepisów dotyczących ochrony środowiska. Planowane przeznaczenia terenów w planie nie będą powodować zagrożeń w ruchu drogowym.

Nie pogorszy się znacząco klimat akustyczny osób zamieszkujących obecne tereny zabudowy mieszkaniowej – jedynym oddziaływaniem pośrednim będzie wzrost ruchu samochodowego na etapie realizacji zapisów planu (dostawy materiałów) oraz na etapie zagospodarowania wynikającego z planu (dojazdy do szkół, pracy itp.).

Zwierzęta

W obszarach objętych planem nie występują warunki do bytowania gatunków innych niż pospolite. Warty podkreślenia jest fakt, że obszary objęte planem w sołectwie Jankowice są ogrodzone i nie jest możliwe swobodne przemieszczanie się zwierząt

(w przybliżeniu trójkąt o jednym boku opartym o ul. Wiejską i drugim boku wzdłuż granicy Lasów Rudzkich).

Z kolei w przypadku obszaru położonego w sołectwie Rudy należy zauważyć, że jest on otoczony zabudową od zachodu, północy i wschodu. Należy się zatem spodziewać występowania wyłącznie pospolitych gatunków zwierząt.

Obszary objęte planem są położone poza zasięgiem korytarzy ekologicznych, którymi objęto przeważającą część gminy Kuźnia Raciborska:

1. Korytarz migracyjny dla ssaków kopytnych K/LR-ODRA/1.
2. Obszar węzłowy ssaków kopytnych „Lasy Rudzkie”.
3. Obszar węzłowy dla dużych ssaków drapieżnych „Lasy Rudzkie”.
4. Korytarz ornitologiczny „Dolina Górnej Odry”.
5. Korytarz ornitologiczny „Zb. Dzierżno Duże - Zb. Rybnicki”.

W trakcie realizacji zamierzeń przewidzianych w planie, w wyniku hałasu, emisji spalin, drgań itp. fauna zamieszkująca okoliczne tereny może wyemigrować na sąsiednie obszary, z wyjątkiem gatunków o dużych zdolnościach przystosowania się do zmiennych warunków występujących w środowisku (krótkotrwałe oddziaływanie bezpośrednie). Na terenach objętych planem wystąpi także likwidacja fauny glebowej, co ma ścisły związek z likwidacją pokrywy glebowej.

Obszary objęte planem w nowym przeznaczeniu nie będą zatem powodować utrudnień w przemieszczaniu się zwierząt gdyż stanowią tereny ogrodzone (w sołectwie Jankowice) lub otoczone zabudową (w sołectwie Rudy).

Obszary objęte planem nie są zlokalizowane w sąsiedztwie lokalnych ostoi przyrody ani w ciągach potencjalnych lokalnych korytarzy przemieszczania się zwierząt.

Rośliny

Na obszarach objętych planem zlikwidowana zostanie aktualnie występująca roślinność: częściowo zieleń urządzona i częściowo zadrzewienie na terenach objętych planem w sołectwie Jankowice oraz zieleń łąkowa i zakrzewienie (samosiejki – na podstawie analizy ortofotomap historycznych dostępnych w serwisie ORSIP) w odniesieniu do obszaru w sołectwie Rudy. Nie można przewidzieć, czy likwidacji ulegnie zalesienie we wschodniej części obszarów położonych w sołectwie Jankowice. W przypadku jego wycinki inwestora obowiązują przepisy odrębne, m.in. dotyczące kompensacji przyrodniczej.

Zalecane jest zdjęcie przypowierzchniowej warstwy ziemi o głębokości około 10 cm wraz z roślinnością trawiastą i oddzielenie jej od reszty materiału. Biorąc pod uwagę występowanie pospolitych gatunków roślin (brak istotnych gatunków flory) na obszarze objętym planem stwierdzić należy, że oddziaływanie to będzie marginalne.

Na terenach objętych planem będzie zagrożona roślinność drzewiasta i krzewiasta i wystąpi negatywne oddziaływanie na szatę roślinną. Zmiana przeznaczenia nie powinna mieć negatywnego wpływu na siedliska (w przypadku lasów bory mieszane z dominacją sosny, fragmentaryczny podszyt, w runie głównie trawy i mchy). Nie ma podstaw do wyznaczenia drzew i grup drzew predysponowanych do objęcia ochroną.

Na podstawie dostępnych informacji nie potwierdzono występowania gatunków chronionych na obszarach objętych planem, ani okazów drzew, które mogłyby być chronione jako pomniki przyrody.

Wody

Uchwalenie planu nie powinno przyczynić się do negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne pod warunkiem właściwej gospodarki wodno-ściekowej.

Istnieje ryzyko wycieku płynów z pracujących maszyn oraz zanieczyszczenie wód płynących i gruntowych (oddziaływanie bezpośrednie). Analizując z kolei możliwe oddziaływania pośrednie, należy zdiagnozować możliwość negatywnego wpływu ww. wycieków na roślinność oraz zdrowie ludzi. Uchwalenie planu nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne. Najprawdopodobniej płytkie fundamentowanie nie spowoduje obniżenia swobodnego zwierciadła wód podziemnych.

Obszary objęte planem są położone poza obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat.

Powietrze

W wyniku realizacji zapisów planu wystąpi pylenie wtórne z pryzm składowanego nadkładu/ materiałów (na etapie realizacji zapisów planu). Zasadniczy wpływ na wielkość i obszar oddziaływania tej emisji mają warunki atmosferyczne (siła wiatru, opady deszczu), tzn. im silniejszy wiatr przy suchej pogodzie, tym silniejsze oddziaływanie. Oprócz warunków meteorologicznych emisja zależna jest ona również od cech pryzmowanego gruntu/ materiału (granulacja, naturalna wilgotność). Zaleca się okresowe zwilżanie wodą spryzmowanego materiału bądź jego przykrycie. W przypadku bardzo silnego wiatru zaleca się ubicie materiału, aby zminimalizować zjawisko pylenia wtórnego (w przypadku składowania np. ziemi z wykopów) lub obudowania i przykrycia miejsc składowania materiałów sypkich (np. budowlanych).

Na etapie eksploatacji obiektów o funkcjach mieszkaniowych, usługowych i oświaty publicznej może wystąpić emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w postaci gazów i pyłów – wynikająca z zapotrzebowania na energię cieplną. Potencjalnego użytkownika eksploatującego instalację zaopatrującą w energię cieplną na obszarze województwa śląskiego, niezależnie od ustaleń planu, obowiązuje uchwała Nr V/36/2017 z dnia 07 kwietnia 2017 r. Sejmiku Województwa Śląskiego, w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji w których następuje spalanie paliw, jako aktu wyższego rzędu.

Na etapie opracowania planu nie jest możliwe dokładne określenie rodzajów emitowanych zanieczyszczeń (również w kontekście potencjalnego oddziaływania skumulowanego) ze względu na brak wiedzy odnośnie źródła ciepła w zabudowie mieszkaniowej, usługowej i oświatowej.

Powierzchnia ziemi

Budowa geologiczna nie stawia istotnych ograniczeń w sposobie zagospodarowania terenów objętych planem. Realizacja ustaleń planu przyczyni się do fragmentarycznej zmiany rzeźby terenu i częściowej degradacji powierzchni terenu. Nie ma konieczności prowadzenia prac niwelacyjnych ze względu na płaski teren.

Ponadto nastąpi zajęcie terenu pod pryzmowaną ziemię, zaś prowadzenie wykopów spowoduje naruszenie struktury gleby, zniszczenie pokrywy roślinnej oraz możliwą przymusową migrację zwierząt w szczególności owadów i drobnych ssaków na sąsiednie bądź bardziej odległe tereny.

Gospodarowanie odpadami, w tym niebezpiecznymi, powinno odbywać się zgodnie z ustanowionymi odrębnymi przepisami, w tym znowelizowaną ustawą z dnia ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1439, ze zmianami).

Krajobraz

Uchwalenie planu będzie miało relatywnie niewielki wpływ na krajobraz. Plan nie wprowadza obiektów wyższych od istniejących i planowanych na sąsiednich terenach. Wznoszone budynki mieszkaniowe będą mieć wysokość do 10,5 m, a budynek oświatowy do 12,0 m, zatem nie będą się one wyróżniać wśród istniejącej zabudowy.

Klimat

Uchwalenie planu oraz późniejsza realizacja jego zamierzeń nie będą miały znaczącego wpływu na klimat otoczenia obszarów objętych planem, a tym bardziej gminy Kuźnia Raciborska. Lokalnie mogą się zaznaczyć zmiany temperatury powietrza i powierzchni ziemi oraz wilgotności powietrza wynikające ze zmniejszonej ilości promieni słonecznych i zmniejszonej powierzchni biologicznie czynnej, jednakże będą to zmiany niezauważalne.

Bezpośrednia emisja gazów cieplarnianych będzie miała miejsce podczas lokalnego spalania paliw do celów ogrzewania i podgrzania wody użytkowej oraz korzystania z pojazdów. Na etapie sporządzania planu nie ma możliwości precyzyjnego określenia źródeł ciepła, ani rodzaju i ilości przewidywanych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego. W przypadku wybrania energii elektrycznej emisje gazów cieplarnianych w skali gminy będą niezauważalne (wystąpią emisje pośrednie – w miejscu wytworzenia energii). W przypadku źródła gazowego, emisje będą relatywnie niewielkie w porównaniu do stosowania węgla na potrzeby ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej. Emisje te będą zależeć od metody spalania opału oraz jego jakości.

Zgodność zamierzeń przewidzianych w planie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz normami powinna zapewnić odporność na zmiany klimatu i klęski żywiołowe. Do norm tych należą w szczególności (odporność na wiatr, burze, śnieg i ekstremalne temperatury oraz zmiany temperatur):

- PN-EN 62305-1:2008 Ochrona odgromowa – Część I: Zasady ogólne,
- PN-EN 62305-2:2008 Ochrona odgromowa – Część II: Zarządzanie ryzykiem,
- PN-EN 62305-3:2009 Ochrona odgromowa – Część III: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia,
- PN-EN 62305-4:2009 Ochrona odgromowa – Część IV: Urządzenie elektryczne i elektroniczne w obiektach,
- PN-EN 14351-1:2006 Okna i drzwi. Norma wyrobu, właściwości eksploatacyjne. Część 1: Okna i drzwi zewnętrzne bez własności dotyczących odporności ogniowej i/lub dymoszczelności,
- PN-84/B03230 Obliczenia statyczne i projektowanie,
- PN-B-02013:1987 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie śniegiem,
- PN-B-02015:1986 Obciążenie budowli – Obciążenia zmienne środowiskowe – Obciążenie temperaturą,
- PN-B-02011:1977/Az1:2009 Obciążenia w obliczeniach statycznych. Obciążenia wiatrem.

Z uwagi na położenie geograficzne obszarów objętych planem nie zdefiniowano istotnych i długotrwałych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi, jednakże należy

spodziewać się możliwości wystąpienia czasowych anomalii pogodowych, które nie mają związku z przyjęciem planu.

Plan nie może odnosić się do kwestii odporności na ekstremalne temperatury, śnieżyce, występowanie mgły, wiatrów i susz. Są to kwestie niezwiązane z planowaniem przestrzennym i dotyczą etapu projektowania zabudowy/ wykorzystania terenu/ obiektów (np. ocieplenie budynków, retencja wody i nawadnianie terenu itp.). Pozostałe czynniki klimatyczne są nieaktywne w przypadku obszarów objętych planem.

Z punktu widzenia dokumentu, jakim jest plan, można teoretycznie wyznaczyć następujące działania służące pochłanianiu gazów cieplarnianych oraz zmniejszeniu ich emisji (w odniesieniu do specyfiki przeznaczenia terenów):

- maksymalizacja powierzchni biologicznie czynnej,
- zalecenie wykorzystania technologii niskoemisyjnych,
- umożliwienie wykorzystanie produkcji energii w kogeneracji,
- zalecenie zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Zasoby naturalne

Uchwalenie planu nie spowoduje ograniczenia ilości zasobów naturalnych i nie będzie miało wpływu na zachowanie zasobów dla przyszłych pokoleń.

Zabytki

Na obszarach objętych planem nie występuje problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej.

Dobra materialne

Uchwalenie planu nie spowoduje możliwości oddziaływania na dobra materialne. W trakcie realizacji zapisów planu nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na dobra materialne.

Ewentualne konflikty społeczne

Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową czy oświaty publicznej nie powinno budzić konfliktów. Nowe tereny przeznaczone pod ww. funkcje zlokalizowane będą w dużej mierze w rejonach, gdzie takie funkcje są, były lub będą realizowane.

7. Wpływ zapisów planu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Obszary, objęte planem znajdują się poza rezerwatami przyrody, parkami narodowymi, obszarami chronionego krajobrazu i obszarami Natura 2000. Na obszarze gminy nie znajdują się stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. W otoczeniu obszarów objętych planem nie wskazano występowania roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową (m.in. w zasobach RDOŚ i Nadleśnictwa Rudy Raciborskie).

Obszary objęte planem położone są w Parku Krajobrazowym „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Z kolei pozostałe najbliższe położone obszary chronione to:

- Rezerwat Łęczczok (nie mniej niż 7,2 km od obszaru w Jankowicach),
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wronin-Maciowakrze (nie mniej niż 14,3 km od obszaru w Jankowicach),
- użytek ekologiczny „Starorzecze przy klasztorze w Rudach” (nie mniej niż 0,5 km od obszaru w Rudach).

W rozporządzeniu nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 1993 r. wskazano cel utworzenia PK CKKRW, którym jest „zachowanie i ochrona dóbr i walorów przyrodniczych, przyrodniczo-kulturowych, kulturowych i rekreacyjnych”. Uchwalenie planu nie będzie miało bezpośredniego związku z ewentualnym naruszeniem celu utworzenia PK CKKRW.

Na terenie Parku i w jego otulinie wprowadzono następujące nakazy i zakazy:

1. Zabrania się lokalizowania inwestycji przemysłowych mogących pogorszyć stan środowiska.

Plan przewiduje przeznaczenie terenu pod zabudowę mieszkaniową i usług oświaty. Nie są to inwestycje przemysłowe.

2. Nakazuje się ograniczyć lokalizowanie kopalnictwa podziemnego i odkrywkowego, wydobywanie skał, minerałów i torfu.

Plan nie dotyczy obszarów lokalizowania kopalnictwa podziemnego, wydobywania skał, minerałów i torfu.

3. Na obszarach leśnych zakazuje się zakładania upraw plantacyjnych drzew szybko rosnących.

W planie nie przewidziano zakładania upraw plantacyjnych drzew szybko rosnących.

4. Zakazuje się wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód, gleby oraz powietrza.

W wyniku uchwalenia planu i realizacji jego ustaleń nie będą powstawać odpady i inne nieczystości, które mogłyby zanieczyszczać wody, glebę lub powietrza pod warunkiem przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

5. Zakazuje się prowadzenia prac powodujących niekorzystne zmiany stosunków wodnych.

Uchwalenie planu nie dotyczy zamierzeń powodujących niekorzystne zmiany stosunków wodnych.

6. Zabrania się umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków w obrębie obszarów objętych szczególnymi formami ochrony przyrody, nie związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa.

Plan nie zawiera ustaleń dotyczących umieszczania tablic napisów, ogłoszeń reklamowych czy innych znaków.

7. Zabrania się prowadzenia działalności handlowej na terenach objętych szczególnymi formami ochrony przyrody.

Plan nie dotyczy działalności handlowej.

8. Zakazuje się hodowli zwierząt metodą bezściółkową na skalę przemysłową.

Plan nie dotyczy hodowli zwierząt metodą bezściółkową na skalę przemysłową.

Poza obszarem w sołectwie Rudy znajduje się użytek ekologiczny „Starorzecze przy klasztorze w Rudach”. Przeznaczenia w planie nie wpływają na cel ochrony jakim jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów hydrogenicznych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin. W sąsiedztwie użytku ekologicznego nie zaplanowano nowych kierunków przeznaczenia terenu w porównaniu do stanu istniejącego oraz obowiązujących dokumentów planistycznych.

Na obszarze gminy Kuźnia Raciborska wyznaczono 17 pomników przyrody, jednakże żaden z nich nie jest zlokalizowany w sąsiedztwie obszarów objętych planem (grab zwyczajny o ok. 1,2 km od obszarów w Jankowicach i jesion wyniosły ok. 0,3 km od obszaru w Rudach).

W sąsiedztwie obszarów objętych planem nie występują obszary Natura 2000. Odległość od SOO Łęczczok wynosi nie mniej niż 7,2 km. Ostoja obejmuje kompleks 8 stawów o powierzchni od 2 do 90 ha (łącznie 247 ha), istniejących tu od XIII wieku. Kompleks stawów otaczają lasy o charakterze naturalnym, z licznymi starymi drzewami. Największy obszar pokrywają grądy Tilio-Carpinetum, są też płaty łągów wiązowo-jesionowych Fraxino-Ulmetum, olsów Circaeo elongatae-Alnetum, a także łągów wierzbowo-topolowych Salici-Populetum. Na terenie obszaru występują też niewielkie powierzchnie łąk, starorzecza. Płynie tu niewielka rzeka Łęgoń. Stawy są częściowo porośnięte trzcina i szuwarami (25-50% powierzchni stawów). Na niektórych groblach rosną stare dęby.

SOO Łęczczok to ostoja ptasia o randze krajowej K 72. Występują co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 2 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje tu 118 gatunków ptaków, wśród nich liczne rzadkie i zagrożone, np. podgorzałka. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: podgorzałka (PCK), czernica, hełmiatka (PCK), zausznik; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje muchołówka białoszyja. W okresie wędrówek duże koncentracje (C7) osiąga czapla biała.

Obszar jest jedną z nielicznych enklaw naturalnej roślinności w dolinie górnej Odry. Wyróżniono tu 45 zbiorowisk roślinnych (8 leśnych i 37 nieleśnych). Wyróżniono 9 rodzajów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Flora liczy około 600 gatunków, wśród nich są gatunki prawnie chronione oraz rzadkie i zagrożone, w tym aldrowanda pęcherzykowata - gatunek z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (jest to jedno z nielicznych stanowisk tego gatunku w Polsce). Na terenie obszaru stwierdzono liczne występowanie 10 gatunków nietoperzy. Występuje tu 5 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Zagrożenia wymienione w standardowym formularzu danych:

- pozyskiwanie/ usuwanie zwierząt lądowych – poziom niski,
- drogi, autostrady – poziom niski,
- nieciągła miejska zabudowa – poziom niski,
- akwakultura morska i słodkowodna – poziom wysoki,
- drogi kolejowe – poziom niski,
- zanieczyszczenia powietrza przenoszone drogą powietrzną – poziom wysoki,
- pozbywanie się odpadów przemysłowych – poziom średni,
- pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych – poziom niski.

Biorąc pod uwagę odległość od ww. obszarów chronionych (w tym w ramach sieci Natura 2000), specyfikę przeznaczenia terenów oraz potencjalne zagrożenia dla obszaru należy stwierdzić, że uchwalenie planu nie będzie mieć negatywnego oddziaływania na obszary chronione.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Formą ochrony przyrody ustanowioną na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody i obejmującą obszary objęte planem jest Park krajobrazowy „Cysterskie kompozycje krajobrazowe Rud Wielkich” utworzony rozporządzeniem Nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 1993r. (Dz. U. Woj. Kat. Nr 15 z 1993r. poz. 130).

Dla obszarów objętych planem ustalono:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej,
- w zakresie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem – dopuszczono zagospodarowanie nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenie działki budowlanej,
- maksymalną wysokość zabudowy na 25,00 m, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz z zastrzeżeniem wysokości budynków i wiat ustalonych dla poszczególnych terenów.

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Jednym z wariantów, który powinien być rozważany jest tzw. wariant „zerowy” polegający na zachowaniu stanu istniejącego obszarów objętych planem – w takim przypadku sądzić można, że stan lokalnego środowiska pozostanie bez zmian.

Rozważano inny wariant lokalizacyjny. Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania środowiskowe w granicach analizowanych terenów zaproponowanych w planie funkcje są odpowiednie. Nowe tereny mieszkaniowe i usług oświaty stanowią kontynuację podobnych funkcji na terenach sąsiednich.

Zapisy obowiązującego Studium... nie przewidują dowolności kształtowania przeznaczenia analizowanych obszarów, a zatem tereny mogą pełnić funkcje m.in. związane z zabudową mieszkaniową i usług oświaty. Cel i zakres terytorialny planu nie stoi w sprzeczności z nakazami i zakazami dotyczącymi Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Oddziaływanie na środowisko w wyniku uchwalenia planu określono jako lokalne i niemające wpływu na obszary chronione.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza wpływu ustaleń planu odbywać się może przez monitorowanie bezpośrednich rezultatów osiągniętych w wyniku realizacji zakładanych zadań oraz monitorowanie ich oddziaływań. Wskazana jest również kontrola decyzji i uzgodnień formalno – prawnych. Na etapie sporządzania planu, jako przykładowe wskaźniki oceny wpływu zapisów planu w odniesieniu do aspektów środowiskowych można wskazać:

- powierzchnia zabudowy do całkowitej powierzchni obszarów objętych planem – (%),
- wielkość powierzchni biologicznie czynnej w granicach terenu – (%),
- sposób gospodarowania odpadami,
- sposób odprowadzania ścieków – rodzaj,
- ilość zrealizowanych miejsc parkingowych – (szt.).

Zaproponowane wskaźniki mogą być modyfikowane w zależności od osiągniętych rezultatów i możliwości pozyskania danych wynikowych.

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z analizy oddziaływania zmian zagospodarowania terenów w planie na poszczególne elementy środowiska wynika, że uciążliwość planowanych zamierzeń na środowisko będzie ograniczona do zasięgu lokalnego. Mając na uwadze powyższe oraz odległość od granicy państwa (minimalna około 23,5 km) planowane zmiany w zagospodarowaniu terenów nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zasięg oddziaływania na klimat akustyczny będzie ograniczony do obszarów objętych planem. Potencjalnie możliwe jest oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, jednakże przy zastosowaniu działań je zapobiegających i minimalizujących nie będzie ono odczuwalne w otoczeniu obszarów objętych planem, a już na pewno w Republice Czeskiej. Oddziaływanie na krajobraz jest znikome, z Republiki Czeskiej nie widać terenów objętych planem.

12. Streszczenie

Przedmiotem niniejszej prognozy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów w sołectwach Jankowice i Rudy (plan).

Cele planu

Celem ustaleń planu jest zapewnienie warunków przestrzennych dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej nieuciążliwej oraz usług oświaty z zachowaniem wymogów ładu przestrzennego, wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu.

Powiązania planu z innymi dokumentami

Plan nie stoi w sprzeczności z Ramową Dyrektywą Wodną, Planem Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry czy Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmianę klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Oddziaływanie na środowisko

W planie zakazano realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Realizacja zamierzeń w nowych funkcjach ustalonych w planie nie wpłynie na różnorodność biologiczną obszarów. Plan dotyczy strefy o przeciętnych walorach przyrodniczych.

Uchwalenie planu nie będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców.

Na obszarach objętych zmianami przeznaczenia terenu (w stosunku do przeznaczenia ustalonego w obowiązujących planach) nie stwierdzono występowania cennych okazów fauny i flory. Ustalenia planu nie wpływają na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych. Obszary objęte zmianami przeznaczenia terenu (w stosunku do przeznaczenia ustalonego w obowiązujących planach) nie stanowią miejsca bytowania ani migracji zwierząt innych niż pospolite ze względu na zagospodarowanie okolicy i ogrodzenie obszarów w sołectwie Jankowice.

Uchwalenie planu nie przyczyni się do znaczącej degradacji powierzchni terenu i zmiany stosunków wodnych.

Wystąpi pylenie ze składowanego materiału (w przypadku wystąpienia wiatru o odpowiedniej sile) oraz zanieczyszczenia wynikające ze spalania paliw. Na etapie uchwalania planu nie jest możliwe określenie rodzajów emitowanych zanieczyszczeń.

Nie wystąpią oddziaływania na dobra materialne oraz na zabytki. Nie są spodziewane zmiany klimatu gminy Kuźnia Raciborska. Niewielkie zmiany temperatury i wilgotności powietrza są możliwe w skali wybitnie lokalnej.

Uchwalenie planu nie spowoduje ograniczenia ilości zasobów naturalnych.

Ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

Dla obszarów objętych planem ustalono:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej;
- w zakresie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem – dopuszczono zagospodarowanie nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenie działki budowlanej;

- maksymalną wysokość zabudowy na 25,00 m, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz z zastrzeżeniem wysokości budynków i wiat ustalonych dla poszczególnych terenów.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Można spodziewać się wystąpienia oddziaływań skumulowanych na powietrze atmosferyczne. Na etapie uchwalania planu nie jest możliwe dokładne określenie rodzajów emitowanych zanieczyszczeń (również w kontekście potencjalnego oddziaływania skumulowanego) ze względu na brak wiedzy odnośnie źródeł energii cieplnej.

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań transgranicznych

Nie występuje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania transgranicznego po uchwaleniu planu.

Metody analizy skutków uchwalenia planu

Analiza wpływu ustaleń planu odbywać się może przez monitorowanie bezpośrednich rezultatów osiąganych w wyniku realizacji zakładanych zadań oraz monitorowanie ich oddziaływań. Wskazana jest również kontrola decyzji i uzgodnień formalno - prawnych.

Tychy, dnia 28 kwietnia 2021 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jako autor prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sołectwach Jankowice i Rudy spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 247).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Michał Pazgan
Właściciel

WEKTOR. DORADZTWO EKONOMICZNE
I ŚRODOWISKOWE
Michał Pazgan
43-100 Tychy, ul. Szuwarek 1A/2
tel. 607-677-655
REGON: 241262911 NIP: 677-222-86-63